

Checklist tijdens consult

Psoriasis

De onderstaande checklist is bedoeld voor de huidtherapeut om tijdens het consult te gebruiken. Deze checklist is afkomstig uit de NVH-Zorgmodule Psoriasis.

Checklist zelfmanagement bespreken tijdens consult

Onderwerp:	Geef uitleg over:
Algemeen	• De gezonde huid en de functie van de huid (maak gebruik van beeldmateriaal of huidmodel). • Psoriasis: pathogenese, erfelijke factoren, omgevingsfactoren en de prognose (maak gebruik van beeldmateriaal of huidmodel). • De klachten bij psoriasis: jeuk, branderigheid en pijn. • De relatie tussen psoriasis en mogelijke gewrichtsklachten. • Nagelafwijkingen bij psoriasis. • Het beloop van de aandoening: onvoorspelbaar, verergering/uitlokking van klachten door bepaalde factoren. • Bespreek de volgende triggers die de klachten kunnen uitlokken: ◦ Huidtrauma ◦ Psychische spanningen ◦ Infecties ◦ Medicijnen ◦ Leefstijlfactoren • Het effect van de behandeling. • Indien van toepassing: hoe om te gaan met klachten op intieme plekken.
Behandeling - Indifferente middelen	• Het belang van indifferente middelen bij de droge huid: ◦ beschermt de huid ◦ herstelt de barrièrefunctie van de huid ◦ vermindert jeuk en irritatie ◦ voorkomt mogelijk exacerbatie ◦ zorgt voor minder gebruik van topicale corticosteroïden. • Dat indifferente middelen geen medicijnen bevatten. • Dat sommige bestanddelen van indifferente middelen contactallergieën kunnen veroorzaken, bijvoorbeeld wolvet-alcoholen (in o.a. cetomacrogolcrème, lanettecrème). • De verschillende preparaten (lotion, crème, zalf, gel) en hoeveel er gesmeerd moet worden.

	• De smeervolgorde van de crèmes en zalven: eerst de topicale corticosteroïden op de locaties met psoriasis, minimaal 30 minuten later de indifferente middelen over de gehele huid. • Dat vaste zalfmomenten gedurende het jaar afhankelijk zijn van het seizoen, locatie van het lichaam, het tijdstip, omgevingsfactoren etc. • Dat altijd met indifferente middelen gesmeerd moet worden, ook bij het afbouwen van topicale corticosteroïden. • De vergoeding van indifferente middelen.
Behandeling - Ontschilferingsmiddelen	• De vaak voorkomende dikke laag schilfers die aan de psoriasis-plekken vastplakken. • Dat het aanbrengen van een medicijnzalf dan minder zin heeft, omdat het werkzame bestanddeel niet tot de huidcellen kan doordringen, waar het zijn werk moet doen. • Dat artsen daarom salicylzuur voorschrijven om hiermee de schilfers eerst los te weken. Salicylzuur maakt de huidschilfers zacht, waarna ze beter te verwijderen zijn. • De schilfers voorzichtig te verwijderen om zo beschadiging van de huid te voorkomen. Beschadiging van de huid kan weer psoriasisplekken uitlokken. • Dat de schilferlaag meestal 2-3 dagen na behandeling verdwijnt.
Behandeling - Vitamine-D-analoog zalf	• De functie van een vitamine-D-analoog zalf. • Dat dit soms door de arts wordt voorgeschreven om het resultaat van het smeren met corticosteroïden te verbeteren.
Behandeling - Topicale corticosteroïden	• Dat er verschillende klassen van topicale corticosteroïden zijn. • Het effect van topicale corticosteroïden op psoriasis. • Dat er bij psoriasis niet met de laagste klasse topicale corticosteroïden wordt begonnen omdat dit geen effect heeft. Alleen in lichaamsplekken en in het gelaat worden lagere klassen gebruikt. • De juiste toepassing van de Finger Tip Unit (FTU) en het belang van inzicht in het aantal tubes die de patiënt gebruikt. • De smeerschema's en afbouwschema's met betrekking tot het gebruik van topicale corticosteroïden. • De mogelijke bijwerkingen van topicale corticosteroïden, zoals huidverdunding, rosacea, striae en acne-achtige huiduitslag. Leg uit dat de kans op bijwerkingen minimaal is als er wordt gesmeerd volgens het smeerschema en het afbouwschema. Geef, indien van toepassing, ook uitleg over: • Het gebruik van topicale corticosteroïden in combinatie met zwangerschap en borstvoeding. • Corticofobie, met name bij ouders van kinderen en baby's met psoriasis en hoe dit kan leiden tot onderbehandeling.

Verbandpakken	• Het bestaan van verbandpakken die aanvullend gebruikt kunnen worden. Dit verband beschermt tegen uitdrogen van de opperhuid en zorgt voor een verkoelend effect in de zomer en een warmend effect in de winter. • De mogelijke vergoeding van deze verbandpakken. • Bied ondersteuning bij de aanvraag van deze verbandpakken.
Leefstijladviezen	• De invloed van bevorderende en belemmerende factoren in het dagelijks leven van de patiënt op de toepassing van zelfmanagement, zoals beroep, sporten, hobby's en leeftijd. • De aanbevolen frequentie van douchen, baden en wassen, evenals adviezen voor de verzorging na het wassen. • Het vermijden van zeephoudende producten en het gebruik van bij voorkeur producten op olie- of crèmebasis. • Het herkennen en vermijden van triggers die psoriasis kunnen verergeren, waaronder krabben, huid-beschadigingen, stress, medicijnen, leefstijlfactoren, m.n. alcoholgebruik en roken. • Het verhoogde risico op huidinfecties door krabben en beschadiging van de huidbarrière. • Hoe om te gaan met exacerbaties (bij de patiënt benoemen als opleving, uitbarsting, opvlamming of aanval) en wanneer opnieuw hulp te zoeken.
Jeuk	• Triggers voor jeuk, waaronder een droge huid of huidirritatie. • Dat psoriasis capitis vaak veel jeuk geeft. • Het krabben kan de huid beschadigen en op deze beschadigingen kunnen weer nieuwe psoriasisplekken ontstaan. • Het vermijden van langdurig huidcontact met irriterende en/of uitdrogende producten. • De vicieuze cirkel van jeuk-krabben-jeuk. • Dat het dragen van handschoenen in de nacht onbewust krabben met als gevolg huidbeschadigingen kan voorkomen. • Het belang van een adequate behandeling. • De toegevoegde waarde van verband/krabpakken.
Impact van psoriasis	• De impact van psoriasis op de kwaliteit van leven en de psychosociale impact. Vraag ook naar eventuele schuldgevoelens. • Ga na of de patiënt genoeg heeft aan de emotionele begeleiding van de huidtherapeut. Indien er behoefte is aan meer begeleiding adviseer de patiënt dan om contact op te nemen met de verwijzer.
Aanvullende informatie (meegeven)	• Informatie op Psoriasis Patiënten Nederland • FTU afbeelding • Behandel- en smeerschema's topicale corticosteroïden • Zalf app-smeerwijzer (Google Play Store) (Apple Store)